

Dr. Komjáthy Miklósné
dr. Domonkos Katalin
(1925–2004)

Hetvenkilenc évesen, 2004. október 31-én hunyt el Komjáthy né Domonkos Katalin, örökségül hagyva ránk a XX. század öt évtizedének – általa szerkesztett – retrospektív magyar nemzeti bibliográfiai köteteit. Dunapatajon született, 1925. június 21-én. A Szegedi Állami Leánygimnázium elvégzése után a budapesti egyetem bölcsészettudományi karán szerzett tanári diplomát és bölcsészdoktori oklevelet magyar–olasz szakon. Kezdetben Székesfehérváron általános iskolai tanár, majd a bajai tanítóképző internátusának igazgatója volt. Ezt követően a budapesti Martos Flóra Gimnázium diákokthónának vezetője, majd a Madách Imre Gimnázium, később a Veres Pálné Gimnázium tanára lett. 1950-ben kötött házasságot Komjáthy Miklós történésszel.

Négy évi tanári működés után, 1953 őszén lett az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa. Goriupp Alisz osztályán ismerte meg a könyvtárosi szakmát, amely egész életre szóló hivatásává vált. 1959 októberében ötéves címleírói gyakorlat után került a Könyvfeldolgozó Osztályról a Bibliográfiai Osztályra, ahol bekapcsolódott a *Magyar könyvészet 1945–1960. A Magyarországon nyomtatott könyvek szakosított jegyzéke* című retrospektív ciklusbibliográfia munkálataiba.

Komjáthy Miklósné Sebestyén Géza főigazgató-helyettesessel együtt alakította ki – számos külföldi bibliográfia és katalógus áttanulmányozása után – a modern retrospektív magyar nemzeti bibliográfia elvi alapjait, a kötetek belső szerkezetét. Az általa vezetett retrospektív bibliográfiai csoport – később osztály – vezetőjeként irányította és végezte a szerkesztés munkálatait. Kiadványtörténeti és politikai szempontból egyaránt problémás korszakokat felölelő anyagon, nehezen csoportosítható, tartalmi-minőségi vonatkozásban eltérő dokumentumokkal kellett dolgozniuk. Az ő feladata volt az évekig tartó vállalkozás napi szervezése, az egészen apró részletekre bontott munkaterv és az előre meghatározott ütemterv szabályos betartása. Kollégáin túl számos kisegítő munkáját felügyelte, gépiróktól a szaklektorokig. A legapróbb helyesírási hiba sem került el figyelmét amellet, hogy – hihetetlen munkabírása és szorgalma következtében – már-már számítógépes, „programozott” munkafolyamatok irányítását végezte. Erre szakmai felkészültségén, vezetői adottságain és kivételes rendszerlátásán túl személyes tulajdonságai adnak magyarázatot. Rendkívüli tárgyi tudása és műveltsége – az olaszon kívül még három nyelven értett – kedvességgel és munkatársai iránti tisztelettel párosult.

Az 1945–1960-as ciklus tapasztalatait alkalmazta az 1921–1944 közötti *Magyar könyvészet* köteteinél is. Ez utóbbi bibliográfia anyagának előmunkálatai is ő vezetésével folytak, de nyugdíjba vonulása miatt csak az 1–3., és a 6–7. kötet

jelent meg szerkesztésében. (A könyvészet munkálatai éppen halálával egyidejűleg fejeződtek be a mutatókat tartalmazó 8. kötet elkészültével.)

A bibliográfiai célú könyvfeldolgozás szinte minden területén dolgozott, bámulatos volt szakmai munkájának sokrétű és sokszínű volta. „Mellékesen” pótlás-kötetet szerkesztett Petrik Géza *Magyarország bibliographiája 1712–1860* című művéhez, besorolási szabványtervezetet és a bibliográfiák szerkesztésével kapcsolatos módszertani cikkeket írt.

Tudását és tapasztalatát szakmai szervezetekben is kamatoztatta: a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtörténeti- és Bibliográfiai Munkaközösségének tagjaként és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Bizottságának titkáráként tevékenykedett. Szakmai-baráti kapcsolatokat ápolta a tudományos élet és a könyvszakma hazai és külföldi képviselőivel egyaránt. Utóbbira szakmai útjai is lehetőséget adtak számára: 1964-ben a Milánói Magyar Könyvkiállítás anyagának feldolgozását és a könyvtárrendezés feladatát látta el; 1968-ban a Kulturális Kapcsolatok Intézetének ösztöndíjasaként utazott Rómába; 1972-ben pedig Szlovákiában bővítette szakmai ismereteit. Munkássága elismeréseként a Szocialista Kultúráért kitüntetés (1965 és 1975) és a Miniszteri Dicséret (1975) elnyerése után a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki 1979-ben. Életműve elismeréseként 1994-ben az akkor legmagasabb szakmai kitüntetésben részesült: a Szinnyei József-díj tulajdonosa lett.

1985-ben vonult nyugdíjba, de munkakedvének változatlanságát és szellemi frissességét mi sem jellemzi jobban, mint az a tény, hogy 1996-tól ismét munkába állt: ezúttal Piliscsabán, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Könyvtárának régi állományával kezdett dolgozni, főként XVIII. századi anyag feldolgozását végezte. Itt ismertem meg személyesen. Majdnem napra pontosan egy évet töltöttünk együtt közvetlen munkatársakként. Itt és ekkor tapasztaltam meg szakmai és emberi iránymutatásán és pedagógiai érzékén túl („Légy először jó háziasszony. Ne aggódj, akkor jó könyvtáros is leszel.”) remek humorát és – munkájának esztétikumát. Jobb szót nem tudok rá: szépen dolgozott. Módszeresen előkészülve, rendezett íróasztalon, gyöngybetűkkel, mosolyogva. Hirtelen ment el. Olykor mégis várom, hogy ismét mosolyogva megálljon az asztalom mellett egy XVIII. századi könyvvel. Hiszen számára sosem és semmi nem volt lehetetlen...

Maczák Ibolya